

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ОСВІТИ»

**Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної конференції
науково-педагогічних працівників та молодих науковців**

ОДЕСА, 2024

УДК: 637.05:614.31

Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців, 24 - 25 жовтня 2024 р., Одеса : Одеський державний аграрний університет, 2024. 673 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Одеського державного аграрного університету (протокол № 4 від 14 листопада 2024 р.)

Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2024. 1 (63). С. 252-258. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1\(63\).252-258](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1(63).252-258).

3. Бруханський Р. Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект. *Облік і фінанси*. 2014. № 3. С. 15–20.

4. Кундря-Висоцька О. П. Змістовні характеристики стратегічної парадигми обліку. *Вісник ЖДТУ. Серія «Економічні науки»*. 2010. № 3. С. 137–139.

5. Болдуєв М. В. Концептуальні підходи формування стратегічної бухгалтерії. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 3. С. 122–128.

УДК 658.012

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Людмила БОЙКО, канд. с-г. наук, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, boiko.mila7@gmail.com

Володимир ШЕРСТЮК, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон / м. Кропивницький, Україна

В умовах воєнних дій бізнес-середовище стикається з новими викликами, які вимагають оперативних рішень та адаптації до нестабільних умов. Підприємства змушені шукати способи ефективного управління наявними ресурсами, щоб забезпечити не лише виживання, але й подальший розвиток. Особливо актуальним стає питання оптимізації ресурсного потенціалу, що включає в себе як матеріальні, так і нематеріальні активи компанії. Воєнні дії призводять до порушення логістичних ланцюгів, скорочення трудових ресурсів, зростання витрат на сировину та енергоносії, а також до непередбачуваних змін у попиті на продукцію. В таких умовах традиційні підходи до управління ресурсами стають неефективними, що вимагає застосування нових підходів та інструментів для оптимізації роботи підприємств.

У кризових умовах управління матеріальними ресурсами підприємства стає особливо важким завданням через підвищення вартості сировини та проблематичністю збереження запасів [1]. Для забезпечення життєздатності підприємства необхідно не лише зберегти існуючі матеріальні ресурси, але й знайти нові шляхи для їх оптимального використання. Підприємству слід регулярно аналізувати наявні запаси матеріальних ресурсів та визначати їх пріоритетність залежно від поточних потреб. Це дозволяє уникнути накопичення зайвих матеріалів та перенаправляти ресурси на найбільш важливі виробничі процеси. Також важливо враховувати можливість використання альтернативних матеріалів або обладнання.

В умовах війни ланцюги постачання можуть бути серйозно пошкоджені. Підприємства мають розробляти нові логістичні маршрути, використовувати альтернативні способи транспортування та налагоджувати співпрацю з місцевими постачальниками, щоб знизити залежність від зовнішніх поставок. Важливо також переглянути стратегії постачання, щоб уникнути надмірного запасу сировини, що підвищує витрати на зберігання. Оптимізація зберігання матеріальних ресурсів допомагає знизити витрати на оренду складів, забезпечення безпеки та транспортування. Використання децентралізованих складів або скорочення обсягів матеріалів, що зберігаються, може знизити загальні витрати на управління запасами. Ефективна

оптимізація матеріальних ресурсів під час війни потребує ретельного планування, застосування нових технологій та гнучкості в управлінні.

Управління фінансовими ресурсами в умовах невизначеності набуває критичного значення для забезпечення життєздатності підприємства. Воєнні дії створюють безпрецедентний тиск на фінансову систему країни, впливаючи на доступ до кредитних ресурсів, збільшення витрат, непередбачувані зміни валютних курсів і загальну нестабільність економіки. У такій ситуації підприємствам необхідно адаптувати свої фінансові стратегії для мінімізації ризиків та забезпечення фінансової стабільності. Важливо проводити постійний аналіз фінансових потоків і переглядати бюджети з урахуванням непередбачених витрат, таких як збільшення витрат на безпеку, логістику або евакуацію виробничих потужностей. У період війни підприємствам важливо мати достатній рівень ліквідності, щоб мати можливість реагувати на швидкі зміни та покривати поточні операційні витрати. Це може включати перегляд умов співпраці з постачальниками, скорочення термінів платежів і створення резервних фондів. Ефективна фінансова стратегія допоможе зберегти стабільність підприємства навіть у найскладніші часи [2].

Воєнні конфлікти ставлять перед підприємствами нові виклики в управлінні людськими ресурсами (HR). Нестабільність, стресові умови, мобілізація працівників, вимушене переселення та загальна непередбачуваність потребують адаптації підходів до управління персоналом. Для того щоб зберегти ефективність роботи підприємства, забезпечити соціальну відповідальність та підтримати своїх працівників у складні часи, фірмам необхідно розробляти стратегії HR, що враховують специфіку кризових умов. У випадку зменшення чисельності працівників через мобілізацію або міграцію, підприємствам варто шукати нові джерела кадрів, зокрема серед внутрішньо переміщених осіб або через тимчасові трудові контракти. Це дозволить забезпечити безперервність бізнес-процесів і підтримувати необхідний рівень продуктивності. Регулярна комунікація між керівництвом і працівниками під час криз є ключовим елементом управління персоналом. Важливо, щоб працівники отримували точну та своєчасну інформацію про ситуацію в компанії, політику щодо збереження робочих місць, можливі заходи підтримки та інші важливі рішення. Це допоможе знизити рівень тривоги та зміцнити довіру до керівництва.

Для того щоб адаптуватися до численних викликів, спричинених війною і забезпечити стабільну роботу, підприємства дедалі частіше звертаються до інноваційних технологій. Цифрові рішення та інновації стають критичними інструментами для підвищення гнучкості, ефективності й адаптивності підприємств, сприяючи не лише їхньому виживанню, але й подальшому розвитку. Впровадження автоматизованих систем управління виробництвом, обліком, логістикою та фінансами забезпечує безперебійну роботу підприємства навіть у кризових ситуаціях. Інноваційні технології дозволяють підприємствам використовувати великі обсяги даних для аналізу ситуацій та прогнозування можливих ризиків. Алгоритми штучного інтелекту та машинного навчання можуть аналізувати дані ринків, фінансові показники, поведінку споживачів та зовнішні ризики, допомагаючи керівництву приймати більш обґрунтовані рішення та прогнозувати майбутні кризи, адаптувати стратегії управління і зменшувати ризики.

Оптимізація ресурсного потенціалу підприємства є критично важливим процесом, що дозволяє забезпечити його життєздатність та конкурентоспроможність в умовах нестабільності, таких як воєнні дії або економічні кризи. Системний підхід до управління матеріальними, фінансовими, трудовими та інформаційними ресурсами сприяє ефективному їх використанню, зменшенню витрат та підвищенню загальної ефективності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Boiko L.A. Logistics and production potential in the vegetable farming industry of the southern region of Ukraine. *Erbe der europäischen wissenschaft: wirtschaft, management, tourismus, rechtsprechung. Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft»*. Buch 2. Teil 5. 2020. P. 106–113.
2. Dalevska N., Boiko V. Development of the bankruptcy institute in Ukraine in the context of ensuring economic security of business. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Економічна»*. 2022. № 1(25). С. 79–87

УДК 338.45

ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ УКРАЇНИ І ЄС: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Людмила БОЙКО, канд. с-г. наук, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, boiko.mila7@gmail.com

Ганна РОМАНЧУК, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон / м. Кропивницький, Україна

Торговельно-економічні взаємовідносини України та Європейського Союзу в умовах військової агресії зазнали значних змін та адаптацій, які були спрямовані на підтримку економічної стабільності України, зменшення залежності від російських ринків та інтеграцію до європейських і глобальних економічних структур. Після повномасштабного вторгнення росії в Україну у 2022 р. Європейський Союз запровадив низку рішучих економічних заходів для підтримки України та водночас обмежив економічні зв'язки з рф. Україна є 17 за значущістю торговельним партнером для ЄС, при цьому, наша країна входить в трійку постачальників аграрної продукції (товари груп 1-24) на ринок ЄС. Обсяг торгівлі товарами між Україною та ЄС протягом 2023 р. склав 55,9 млрд. доларів США, що на 1,9% більше ніж у 2022 р. [1]. Загальний товарообіг з Україною за два роки під час війни: експорт з ЄС становить близько 69 мільярдів євро, імпорт - близько 50 мільярдів євро. Це свідчить про те, що для європейської економіки, це вигідний профіцит у 19 мільярдів євро [2].

Основні аспекти торговельно-економічних відносин між Україною та ЄС під час війни:

1. Підтримка економіки України з боку ЄС: після початку війни ЄС став головним торговельним партнером України, надаючи підтримку через фінансову допомогу, скасування мит та квот для українських товарів. У 2022 р. ЄС запровадив тимчасові торгові преференції, що дозволили українським експортерам безмитно поставляти продукцію до європейських ринків, що значно підтримало українську економіку в умовах війни [3,4]. ЄС надає Україні фінансову допомогу у вигляді макрофінансової допомоги, а також сприяє інвестиціям у критично важливу інфраструктуру.

2. Збільшення українського експорту до ЄС: вільна торгівля з ЄС, запроваджена ще в рамках Угоди про асоціацію в 2016 р., набула нового значення під час війни. Український експорт до ЄС різко зріс, особливо у сільськогосподарському секторі, де основними товарами є зернові, олійні культури, продукція агропереробки та харчової промисловості. Війна зруйнувала традиційні шляхи експорту, зокрема через порти